

19. søndag efter trinitatis

Tid og sted: Ødsted og Højen, d. 7. oktober 2018

Skriftlæsninger

1 Mos 28,10-18: Jakob og himmelstigen

1 Kor 12,12-20: For vi er alle blevet døbt med én ånd til at være ét legeme

Joh 1,35-51: Jesus kalder de første disciple

Salmevalg

749: I østen stiger solen op/731: Nu står der skum

448: Fyldt af glæde/299: Ånd over ånder

68: Se, hvilket menneske

164: Øjne, I var lykkelige

731: Nu står der skum fra bølgetop/26: Nærmere, Gud...

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Johannes

Næste dag stod Johannes der igen med to af sine disciple. Han ser Jesus komme gående og siger: »Se, dér er Guds lam.« De to disciple hørte, hvad han sagde, og fulgte

efter Jesus. Da Jesus vendte sig om og så dem følge efter, sagde han: »Hvad vil I?« De svarede: »Rabbi, hvor bor du?« – Rabbi betyder Mester. Han sagde til dem: »Kom og se!« De gik med og så, hvor han boede, og blev hos ham den dag; det var ved den tiende time. Andreas, Simon Peters bror, var den ene af de to, som havde hørt, hvad Johannes sagde, og var fulgt efter Jesus. Først møder han sin bror Simon og siger til ham: »Vi har mødt Messias« – det betyder Kristus. Han tog ham med hen til Jesus. Da Jesus så ham, sagde han: »Du er Simon, Johannes' søn; du skal kaldes Kefas« – det er det samme som Peter. Næste dag ville han tage til Galilæa og møder Filip. Jesus siger til ham: »Følg mig!« Filip var fra Betsajda, fra samme by som Andreas og Peter. Filip møder Nathanael og siger til ham: »Ham, som Moses har skrevet om i loven, og ligeså profeterne, ham har vi mødt, Jesus, Josefs søn, fra Nazaret.» Nathanael spurgte: »Kan noget godt komme fra Nazaret?« Filip sagde til ham: »Kom og se!« Jesus så Nathanael komme hen imod sig og sagde om ham: »Se, dér er sandelig en israelit, som er uden svig.« Nathanael

spurgte ham: »Hvor kender du mig fra?« Jesus svarede ham: »Jeg så dig, før Filip kaldte på dig, mens du var under figentræet.« Nathanael udbrød: »Rabbi, du er Guds søn, du er Israels konge!« Jesus sagde til ham: »Tror du, fordi jeg sagde til dig, at jeg så dig under figentræet? Du skal få større ting at se end det.« Og han sagde til ham: »Sandelig, sandelig siger jeg jer: I skal se himlen åben og Guds engle stige op og stige ned over Menneskesønnen.«

Prædiken

Disney Sjov

Vores børn ser Disney Sjov fredag aften og får dertil 5 vingummier og 2 stykker chokolade. Det er intet mindre end en fest! I lang tid kunne vi holde dem i den illusion at Disneysjov kun varede i 20 minutter, så slukkede vi og sagde godnat – men så var vi i sommerhus med nogle piger på 8 år og illusionen blev brudt. Nu ser de tappert en hel time, og de virker næsten lettede, når det er forbi. For det går så lynendes hurtigt med replikkerne i de to længere tegnefilm, at de ikke forstår et pip af, hvad det

handler om. De kan lige sjusse sig frem til, om nogen er uvenner eller venner, og hvem der er de onde og de gode. Og replikkerne er ikke mundrette let forståelige sætninger, men lange og lynhurtigt leverede. Billederne skifter lige så hurtigt, måske så det dækker over, at animationen også er lidt vel hurtigt lavet. Måske. Sådan bliver de introduceret til en verden i billeder, hvor tingene går lynhurtigt. Farten er høj i mediernes billedstrøm, højere end nogen sinde før. Der kan transmitteres direkte fra den anden side af jorden. Jeg kan på et splitsekund se noget, det vil tage mig dagevis at forlige mig med.

Kunsten er for os mennesker i denne tid at lære at skærme os mod mængden af billeder og at lære at skrue ned for tempoet og gøre tingene langsomt. Og tillade sig at lukke øjnene et øjeblik eller to. For mens vi har sat tempoet omkring os voldsomt op i form af alt det, vi visuelt skal kapere, så er tempoet inden i os det samme som for 2000 år siden. Og hvis det ikke får lov at være det samme i for lang tid – så bliver vi syge.

Kom og se – eller sluk og se!

»Sluk og se!« Sådan ville Jesus måske have formuleret sig i dag, hvis han havde mødt Filip, Nathanael, Simon eller nogen af de andre mænd, der skulle blive hans disciple.

Vores brug af smartphones og tablets er blevet et emne til stor debat. Er vi, som nogle forskere mener, blevet afhængige af at sidde med hovedet nede i mobilen, så vi mister dyrebar tid med vores familie og venner, eller så vi afskærer os selv fra det tilfældige og overraskende møde med et nyt menneske i bussen eller i toget? Eller er det bare sådan, verden er i dag, og så finder vi nye måder at kommunikere på – gennem skærmen, der så at sige er blevet et nyt øje, et tredje elektronisk øje, eller måske et vindue til en meget større verden?

Personligt mener jeg, at ”afhængighed” er et for voldsomt ord at bruge om vores brug af mobiltelefoner, for den trang vi har til at tage telefonen i hånden, kan ikke måle sig med den trang, som stofmisbrugere og alkoholikere føler, når de søger det næste fix eller skal dulme smerterne med en morgenbajer.

Men mobiltelefonen kan afskære os fra noget andet, som vi er dybt afhængige af, men som er en god afhængighed; nemlig den anden. At være i kontakt med hinanden, ansigt til ansigt.

Det er netop som sådan ”en anden”, Jesus kalder de første disciple til at følge ham. »Kom og se,« siger han, eller »sluk og se!« for disciplene skal kaldes ud af den verden, de ser ind i; og de skal i stedet åbne øjnene for Guds rige.

Jesus kalder dem til at se... Han kalder dem til at se – noget nyt. Han kalder dem til at se – på en ny måde. Han kalder dem til at se sig selv på en ny måde. Han kalder dem til at »se himlen åben og Guds engle stige op og stige ned over Menneskesønnen.«

Ny mulighed

Jesus peger på en ny mulighed for disciplene midt i alt det velkendte. En mulighed for at komme med og forlade det, de kender, det dagligdags lukkede rum. Det er som en mur, man er gået forbi 100 gange, som der pludselig er

brudt et stort hul i. Og den nye mulighed – at spadsere ud af hullet og følge med – er på en gang tillukkende og faretruende.

Nogen gange står vi overfor sådan en mulighed, der byder os at gøre noget, der vil bringe os et sted hen, hvor vi ikke har været før. Der er måske en situation, der kalder på, at vi handler på måder, som vi aldrig har gjort før. At vi råber højt og banker i bordet. Eller går forrest. Eller går den modsatte vej af alle andre. Skal man sende sms'en med det afgørende spørgsmål, eller skal man lade være? Det er jo bare et spørgsmål om, at fingeren rammer send-knappen. Skal man blande sig i det, der foregår bag en i køen i Brugsen, hvor en voksen overfuser et barn, så det gør ondt helt ind i maven? Skal man sige højt til nogen, at man slet ikke hænger sammen og har brug for hjælp? Skal man elske sine fjender?

Hver gang vi griber en ny mulighed, følger der sårbarhed med. Forlader man det velkendte og lukkede rum, gør man sig samtidig sårbar. Og den tærskel, hvor man står med

valget – skal man gå ud i det ukendte eller tilbage i det kendte – den tærskel er lig med angsten, siger Kierkegaard.

Angsten er et livsvilkår for mennesket. Det er ikke en psykisk sygdom som nogen bliver ramt af, men en eksistentiel omstændighed ved det at være menneske. Noget vi alle sammen potentielt har med os i hvert eneste øjeblik. Og det er angsten, fordi der i alle de kendte, trygge mure omkring os, er tusindvis af nedbrydningsmuligheder. Der er kort sagt ingenting, der er givet, eller behøver at være, som det er. Valget mellem kendt og ukendt, angsten, står vi i hvert eneste øjeblik – mere eller mindre bevidst.

Jeg tror, en af de ting, der gør, at evangeliet om Jesus også er hos os i dag – det, der gjorde, at disciplene ikke kunne glemme ham, men måtte tale om ham og skrive om ham, og grunden til at dem, der hørte om ham igen måtte fortælle videre – jeg tror at én af grundene var, at Jesus så stærkt viste mennesker, at vi står der på tærsklen med alle muligheder foran os. Muligheder for at lade tingene

være, som de er – eller muligheder for at forandre og springe ud i det ukendte. Kom med og se, sagde han, og disciplene følte det svimle og følte angsten med.

Den evindelige billedstrøm omkring os er som de kendte mure, der er bygget op om vores liv. I skærmene ser vi blot det kendte i uendelige variationer, fordoblinger og spejlinger – der dybest set blot spejler os selv. De skærbilleder, vi ser ind i, er et produkt af os selv, fordi billederne eksponerer os for alt det, vi i forvejen søger via søgeord og algoritmer, der ved hvad vi vil have. Skærmen er ikke et vindue, der åbner for en større verden. Og det er rart; det er skønt at hvile i det kendte. Men er det godt? Er det det, vi har brug for? – at få vist det, vi beder om med vores søgeord i google?

Jesus brød igennem disciplenes hjemlige mure, han åbnede et hul for dem, og de gik igennem. Og disciplene fulgte Jesus, der var en fremmed for dem, en anden. Jesus åbnede ikke blot et væld af muligheder for disciplene; han

gav dem håbets mulighed. Håbet er den positive angst. Håbet kommer af, at vi følger Guds mulighed.

Som Jesus slog hul i disciplenes mure og ved dåben slår hul i vores mure, sådan har Gud slået hul i himlen. Derfor ser vi himlen åben og Guds engle stige op og stige ned over Menneskesønnen.

Sluk og se, lyder opfordringen; og det er ikke fordi, skærmene er af det onde; det er fordi, vi har brug for noget andet. Vi har brug for at se Guds mulighed i verden og i vores liv; vi har brug for håbet; vi har brug for hullet til himlen; vi har brug for himlens perspektiv på det allerede kendte, som Jesus, der ser Simon og giver ham navnet Peter – den klippe, Jesus skal bygge sin kirke på. Og det er måske håbet: at vi er set af Gud, som ser mere i os, end vi selv gør. Det er det himmelske perspektiv; den velsignelse, som også Jakob oplevede den forunderlige nat, da han så stigen til Gud, og Guds engle gik op og gik ned.

Hullet i himlen er evighedens nedslag; og vi dvæler i Guds lys; sat ind i et liv og en verden, hvor vi kan gøre en forskel for nogen, fordi Guds mulighed er lagt ind os. Her er

billederne enkle og de samme år efter år: En døbefont med vand, et brød, et bæger med vin og et kors. Her får vi ikke det vi søger efter i form af mere af os selv, men vi får det vi har brug for, af ham der gav sig selv for os. Jesus Kristus. Amen!

Lovprisning

Ære være Faderen og Sønnen og Helligånden,
som det var i begyndelsen,
således også nu og altid
og i al evighed. Amen.

Kirkebøn

Vor Herre og vor Gud. Du kaldte de første disciple til at se; til at se Jesus Kristus og dvæle i det guddommelige perspektiv. Du kaldte disciplene til nye muligheder, til nyt liv, og til at se sig selv med nye øjne. Du lærte disciplene, at Guds mulighed overgår al forstand, og det gav dem håb. Gennem Jesus Kristus har du også kaldet os. Nu beder vi dig: giv os håb; lær os at leve i Guds mulighed. Lad din

Helligånd virke i os, så vi kan gøre en forskel, fordi Guds mulighed er lagt ind i os.

Velsign og bevar det fællesskab, der udspringer som en kilde fra dig, og lad den kilde springe ud af døbefonten og nadveren; lad dit ord have frit løb iblandt os, for at dit rige med retfærdighed og fred og glæde i Helligånden må udbredes og vokse, og nådens lys skinne for alle dem, der sidder i mørke og dødens skygge.

Herre, vi beder dig for alle, der har fået magt og ansvar og viden betroet: Giv dem troskab og visdom, så de forvalter mulighederne til gavn for de svage og til at tjene andre mennesker. Amen!